

Školitelský posudek na diplomovou práci

Bc. Elišky Benešové

Ontogenetické změny obličeje

Ontogenetické změny obličeje jsou předmětem mnoha populačních studií. Ve většině případů se jedná pouze o průřezové hodnocení rozvoje obličejových charakteristik. Výsledků longitudinálních výzkumů změn obličeje nalezneme v odborné literatuře sporadicky. A právě autorka předložené magisterské práce měla možnost hodnotit část rozsáhlého souboru portrétních fotografií jedinců fotografovaných v pravidelných ročních intervalech po dobu 18 let. K podchycení změn využila vhodně moderní postupy geometrické morfometrie.

Cílem magisterské práce Elišky Benešové je komplexní podchycení ontogenetických změn obličeje chlapců a dívek ve věkovém rozpětí od 1 roku do 18 let. Podkladem pro studii byly standardně pořízené černobílé fotografie pocházející z brněnského longitudinálního výzkumu doc. Bouchalové, který probíhal v 60.-80. letech minulého století ve Výzkumném pracovišti preventivní a sociální pediatrie LF Masarykovy univerzity.

Posuzovaná diplomová práce má standardní strukturu – Úvod, Obecná část, Materiál a metody, Výsledky, Diskuze, Závěr. Členění do kapitol a subkapitol je přehledné, jednotlivé celky na sebe logicky navazují. V seznamu použité literatury jsou citovány relevantní literární zdroje, převážně zahraniční. Studii doplňují seznamy obrázků, grafů, tabulek a použitých zkratk. Obrazové přílohy představují modely věkových změn obličeje.

V Úvodu zmiňuje základní cíl práce a stanoví hypotézu.

Textová část je rozdělena do dvou základních oddílů – obecná teorie a praktická část sestávající z popisu použité metodiky a praktických výstupů.

V teoretické části práce se autorka věnuje podrobně anatomii a morfologii obličeje. Morfologie obličeje není charakterizována jen obecně, ale autorka zmiňuje i pohlavní dimorfismus a etnické rozdíly. Velmi dobře je interpretován ontogenetický vývoj obličeje. Drobnou výhradu mám pouze k poměrně podrobné charakteristice prenatálního vývoje obličeje. Navazující kapitola přibližuje stručně metody geometrické morfometrie.

V kapitole Výsledky autorka prezentuje ontogenetickou tvarovou variabilitu obličeje, která vyplynula z hodnocení longitudinálních změn obličeje souboru chlapců a souboru dívek. Autorka zpracovala soubor fotografií obličejů 50 jedinců ve věkovém rozpětí 1 roku až 18 let, tj. celkem 900 fotografií pomocí vhodně zvolené metody TPS. K analýze zvolila na portrétních fotografiích 27 význačných bodů. Hodnocení tvarové variability na základě analýzy relativních varp zachycují grafy a přehledné tabulky. Vizualizace změn pomocí deformačních mřížek je velmi výstižná. V Diskuzi jsou výsledky získané autorkou porovnány s relevantními výzkumy uvedenými v dostupné odborné literatuře. Kapitola Závěr je výstižným souhrnem předložené studie.

Text magisterské práce je srozumitelný. Diplomantka respektuje odbornou terminologii, velmi dobře lze hodnotit stylistickou a gramatickou úroveň. V textu se pouze sporadicky objevují drobné gramatické nepřesnosti.

Citace autorů v textové části jsou uvedeny správně, odpovídají přehledu uvedenému v závěru práce. V Souhrnu použité literatury však bylo zjištěno několik nepřesností v rozporu s normou.

Dále musím autorce vytknout významné chyby týkající se odkazu v textu na obrázky, grafy i tabulky, které se objevují v průběhu většiny textu.

Přínos magisterské studie. Výsledky podávají přehled o ontogenetickém vývoji obličeje sledovaném na pravidelně (longitudinálně) fotografovaných jedincích. Výsledky jsou nejen přínosem pro fyzickou antropologii, auxologii, ale také mohou být (z mého pohledu) aplikovány i ve forenzní

praxi v rámci fotokomparativního zkoumání, rekonstrukce tváře, sestavování portrétu.

Závěr

Na závěr mohu konstatovat, že diplomantka zvládla teoreticky i prakticky zadané téma a splnila stanovený cíl.

Bohužel formální stránka práce, konkrétně v textu chybné označení odkazů na většinu obrázků, tabulek a grafů, je nedostatečná.

Magisterskou práci doporučuji k obhajobě. Zároveň však žádám, aby formální nedostatky byly opraveny v termínu do 20.9.2010.

V Praze 9.9.2010.

RNDr.Hana Eliášová,PhD.